

ÚSTAV PRO STUDIUM TOTALITNÍCH REŽIMŮ PŘEDSTAVÍ KOMIKS PRO DOSPĚLÉ NA NITKÁCH. 1968

Společná tisková zpráva Ústavu pro studium totalitních režimů a Bulharského kulturního institutu ze dne 18. 4. 2024

Ústav pro studium totalitních režimů (ÚSTR) letos plánuje vydání přibližně 30 nových knih včetně překladových. Od začátku roku se podařilo prezentovat šest titulů a nyní se ke slovu dostává „komiks pro dospělé“ s názvem *Na nitkách. 1968. Podle skutečné události* bulharského autora Veselina Pramatarova. Uvedení knihy za přítomnosti autora se uskuteční ve čtvrtek 18. 4. 2024 v prostorách Bulharského kulturního institutu. Svou účast na slavnostní prezentaci potvrdil Alexander Dimitrov, jeden z trojice studentů, který se protirežimní akce v roce 1968 osobně účastnil a v komiksovém příběhu sám figuruje. Akce začíná v 18 hodin a pro veřejnost je vstup volný.

Komiks podle skutečné události. Tak by se jednou větou dala vystihnout podstata nové knihy, kterou jako další v řadě vydává Ústav pro studium totalitních režimů. Vypráví skutečný příběh tří studentů Eduarda Genova, Alexandra Dimitrova a Valentina Raeva, kteří měsíc poté, co vojska Varšavské smlouvy vtrhla v srpnu 1968 do Československa, aby potlačila Pražské jaro a začínající demokratické reformy – vyrobili a roznesli letáky proti účasti bulharské armády na této operaci s nápisem: „*Vojska loutky Živkova pryč z ČSSR!*“ Po akci státní bezpečnosti s krycím názvem „Loutky“ byli všichni tři vyloučeni z univerzity, zatčeni a odsouzeni.

Jedním z dvojice konzultantů, kteří stáli u zrodu této knihy je vedle Antona Stajkova také Alexander Dimitrov, který byl přímým účastníkem popisovaných událostí a slavnostní prezentace v Praze bude osobně přítomen.

ALEXANDR DIMITROV:

„Tato kniha vypravuje příběh o jednom společenském zřízení a lidech, kteří v něm museli žít, o jejich snech a touze po svobodě...“

LADISLAV KUDRNA, ŘEDITEL ÚSTAVU PRO STUDIUM TOTALITNÍCH REŽIMŮ:

„Rok 1968. Rok, který začal mohutnou vietnamskou ofenzívou Tet v Jižním Vietnamu, rok, který se nesl ve znamení bouřlivých protestů v amerických městech proti vietnamské válce, následované rasovými nepokoji po vraždě Martina Luthera Kinga, rok, kdy je zavražděn kandidát na prezidenta USA Robert Kennedy, rok, kdy The Beatles vydávají famózní Bílé album, rok, kdy vznikají britské rockové skupiny Led Zeppelin, Deep Purple, Jethro Tull, ale také rok, kdy jméno malé země uprostřed Evropy rezonovalo po celém světě, a to po vpádu okupačních vojsk Varšavské smlouvy, 21. srpna 1968. Je to začátek konce snahy o liberalizaci poměrů v Československu, které vystřídá šedivá doba normalizace, doba, která jako by nebyla, doba, v níž vládla Biafra ducha. Na první pohled utlá knížka přináší silné téma a pohled na dobu, kterou si mnozí z nás dobře pamatují. Osobně na této publikaci oceňuji nejen grafické zpracování, ale především její poselství, které dokládá, že i v podmínkách totalitní společnosti může přežít občanský smysl pro spravedlnost.“

ÚSTR je jak v České republice, tak v kontextu Evropské unie důležitou a nezastupitelnou paměťovou institucí zejména z důvodu potřeby hlubšího poznání totalitární minulosti jak z období nacismu, tak komunismu. Období normalizace 70. let minulého století je společné pro většinu zemí bývalého východního bloku, takže historická paměť těchto zemí představuje jakousi pomyslnou platformu shodné reflexe klíčových dějinných událostí.

VOLODYA GOTSEV, ŘEDITEL BULHARSKÉHO KULTURNÍHO INSTITUTU:

*„Bulharský kulturní institut v Praze pravidelně podporuje překladovou literaturu z bulharštiny. V tomto případě navíc cítím, že komiksem *Na nitkách. 1968 splácíme bývalému Československu historický dluh. Je mi ctí, že můžeme český překlad knihy, věnující se natolik citlivému tématu jako je invaze vojsk Varšavské smlouvy do Československa, představit právě u nás.*“*

Ústav pro studium totalitních režimů se však neomezuje pouze na ryze „politická“ témata, ale má i kulturně politický přesah, o čemž svědčí kolektivní monografie ***Underground a Československo v letech 1981 – 1986*** a ***Underground a Československo v letech 1987 – 1988*** (Ladislav Kudrna a kol.), které vycházejí právě v těchto dnech, a jež budou slavnostně pokřtěny u příležitosti 50. výročí tzv. rudolfovského masakru, a to přímo v restauraci Na Americe v Rudolfově, kde k brutálnímu zákroku Bezpečnosti došlo.

O AUTOROVÍ:

Veselin Pramatarov (*1962) je bulharský výtvarník, překladatel z francouzštiny a nakladatel. Vystudoval Státní uměleckou akademii, obor grafika, a od roku 1993 je ředitelem nakladatelství Somn. Je autorem obálek a grafického designu více než 700 titulů z oblasti humanitní a umělecké literatury pro nakladatelství Somn, Kritika i humanizám, Prosveta, Riva a pro Dům společenských a humanitních věd, Centrum pro akademický výzkum, Ústav moderních dějin, Nadaci 13 století Bulharska, Bulvest 2000 a další. Je autorem ilustrací učebnic prvouky pro 1. a 2. třídu, přírodovědy pro 3.–6. třídu, fyziky pro 7.–10. třídu a učebnice v kostce těchto předmětů pro nakladatelství Bulvest 2000. Ilustroval pohádky Charlese Perraulta, Nikolaje Rajnova, francouzských spisovatelek 18. století, bulharské lidové pohádky, pohádkové příběhy a dětské obrázkové knížky. Nakreslil komiks podle *Terciární světlo* scénáře Kánča Kožucharova.

O KNIZE:

Veselin Pramatarov: Na nitkách. 1968. Podle skutečné události.

Vydává: Ústav pro studium totalitních režimů, Praha, 2024, 1. vydání

ISBN 978-80-7516-042-3

KONTAKTY PRO NOVINÁŘE:

Bulharský kulturní institut

Jitka Zárubová, tisková mluvčí, +420 731 201 434,

bki@bki.cz

Ústav pro studium totalitních režimů:

Petra Jungwirthová, tisková mluvčí, +420 770 172 146,

press@ustrcr.cz

Sledujte nás dále na sociálních sítích:

ÚSTR

BKI

 [Facebook](#)

[Facebook](#)

 [Instagram](#)

[Instagram](#)

 [X \(Twitter\)](#)

 [Youtube](#)

BULHARSKÝ KULTURNÍ INSTITUT V PRAZE je oficiální kulturní institucí Bulharské republiky u nás. Je součástí sítě zahraničních Kulturních institutů spadajících pod bulharské Ministerstvo kultury. Organizujeme bohatý kulturní program nejen v Praze, ale po celém území České republiky. Naším cílem je prezentovat bulharskou kulturu a kulturně-historické dědictví a posilovat dobré jméno Bulharské republiky. Neustále se snažíme být aktivní součástí české kulturní scény. Proto spektrum naší činnosti zahrnuje výstavy, koncerty, literární čtení, projekce, prezentace, přednášky, vzdělávací programy a hry, workshopy, scénická vystoupení aj.

Účastníme se mezinárodních festivalů a veletrhů. Každoročně sami organizujeme Festival bulharského filmu, který vždy přináší to nejlepší a nejnovější z bulharské kinematografie. Disponujeme výstavním sálem, kde vždy naleznete současné nebo klasické výtvarné umění. S více než sedmdesátiletou tradicí patříme k nejstarším zahraničním kulturním institucím v České republice.

Ředitelem Bulharského kulturního institutu v Praze je Volodya Gotsev.

www.bki.cz

ÚSTAV PRO STUDIUM TOTALITNÍCH REŽIMŮ (ÚSTR) je organizační složkou státu, do jehož činnosti lze zasahovat pouze na základě zákona. (Činnost a poslání ÚSTR jsou ukotveny Zákonem o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek 181/2007 Sb. ze dne 8. 6. 2007). Definuje se jako paměťová instituce zkoumající dobu nacistické okupace 1939–45 a dobu komunistické nadvlády 1948–1989. Poskytuje veřejnosti výsledky své činnosti, zejména zveřejňuje informace o době nesvobody, o období komunistické totalitní moci, o činech a osudech jednotlivců, vydává a šíří publikace, pořádá výstavy, semináře, odborné konference a diskuse. Spolupracuje s vědeckými, kulturními, vzdělávacími a dalšími institucemi za účelem výměny informací a zkušeností v odborných otázkách, stejně tak se zahraničními institucemi a osobami, které mají obdobné zaměření. Podřízenou organizací ÚSTR je **Archiv bezpečnostních složek (ABS)**, který spravuje veškeré písemnosti všech bezpečnostních složek z doby nacismu i komunismu, tedy nejenom Státní bezpečnosti, ale i Veřejné bezpečnosti, civilní a vojenské rozvědky.

Ředitelem Ústavu pro studium totalitních režimů je Ladislav Kudrna.

www.ustrcr.cz